

ÚTMUTATÓ AZ ÚJ BORJOGI SZABÁLYOZÁSHOZ**BORKÉSZÍTÉS****TARTALOMJEGYZÉK**

1. BORÁSZATI ÜZEMEK ENGEDÉLYEZÉSE	3
1.1 Összefoglaló.....	3
1.2 Háttér.....	3
1.3 Eljárásrend	3
1.4 Különleges esetek.....	4
2. BORÁSZATI MELLÉKTERMÉKEK KIVONÁSÁNAK BEJELENTÉSE	6
2.1 Összefoglaló.....	6
2.2 Háttér.....	6
2.3 Eljárásrend	7
2.4 Okmányok.....	7
3. ELSŐ SZÁRMAZÁSI BIZONYÍTVÁNY, MUST SZÁRMAZÁSI BIZONYÍTVÁNY, TERMELÉSI JELENTÉS	9
3.1 Összefoglaló.....	9
3.2 Háttér.....	9
3.3 Eljárásrend	9
3.4 Különleges esetek.....	10
4. SZAKMAI-JÖVEDÉKI NYILVÁNTARTÁS (REGISZTEREK/EX-PINCEKÖNYV)	11
4.1 Összefoglaló.....	11
4.2 Kisüzemi bortermelői regiszter	12
4.3 Általános bortermelői regiszter	13
4.4 Online bortermelői regiszter	15
4.5 Különleges esetek.....	17
5. EGYES BORÁSZATI ELJÁRÁSOK BEJELENTÉSE	19
5.1 Összefoglaló.....	19
5.2 Eljárási szabályok	19
6. KÍSÉRLETI CÉLÚ BORÁSZATI ELJÁRÁSOK	21
6.1 Összefoglaló.....	21
6.2 Háttér.....	21
6.3 Eljárási szabályok	21

6.4 Okmányok.....	22
7. SZŐLŐ ÉS BORÁSZATI TERMÉK KÍSÉRŐOKMÁNYA	23
7.1 Összefoglaló.....	23
7.2 Háttér.....	23
7.3 Eljárási szabályok	23
7.4 Különleges esetek.....	24
7.5 Okmányok.....	25
8. ÉRTÉKESÍTÉSI ÉS KÉSZLET JELENTÉS	26
8.1 Összefoglaló.....	26
8.2 Háttér.....	26
8.3 Eljárási szabályok	26
9. ELLENŐRZÉS ÉS JOGKÖVETKEZMÉNYEK	27
8.1 A bortermelési tevékenység hatósági ellenőrzése	27
8.2 A bortermeléshez kapcsolódó szabályok megsértése esetén alkalmazandó jogkövetkezmények	28
10. JOGI NYILATKOZAT	31

1. BORÁSZATI ÜZEMEK ENGEDÉLYEZÉSE

(NEM ePincekönyves eljárás)

1.1 Összefoglaló

Közfogyasztásra történő forgalomba hozatalra szánt borászati termék előállítása és kiszerelése kizárólag a borászati hatóság üzemengedélyével rendelkező borászati üzemben folytatható. A borászati termékek tárolása és kiszerelése néhány kivétellel szintén csak engedéllyel rendelkező borászati üzemben lehetséges. Az üzemengedélyt a megyei kormányhivatal adja ki.

1.2 Háttér

A borászati üzemben folytatott tevékenységek körülhatárolt szabályozásának, valamint a borászati üzem engedélyezés és az üzemek közhiteles nyilvántartása szabályozásának célja, hogy a fogyasztó és az előállító számára ellenőrzött és nyomon követhető módon legyenek biztosítva az alapvető minőségi követelmények, valamint az élelmiszerhigiéniai és a forgalmazási előírások betartása. Ez úgy valósul meg, hogy a szabályozás lehatárolja az üzem területét, meghatározza az itt folytatható tevékenység kereteit, és ezzel biztosítja a törvény az ellenőrzés feltételeit és a nyomon követhetőséget. Ez egyben a jogszerűen előállított borászati termékek és az azokat előállítók védelmét is szolgálja a nem szabályos termékekkel szemben.

A borászati üzemengedélyek nyilvántartásáról az ellenőrzési feladatok ellátásának elősegítése érdekében a NÉBIH közhiteles hatósági nyilvántartást vezet.

A borászati üzemben történő tevékenységek szabályainak betartásának ellenőrzését hatósági ellenőrzési eljárás keretében a NÉBIH vagy a kormányhivatal feladat- és hatáskörében végzi.

A kiszerelés és a tárolás esetében meghatározott kivételektől eltekintve kizárólag borászati üzemben folytatható a borászati termékek

- előállítása,
- kiszerelése,
- a nem kiszerelt, valamint a kiszerelt, de forgalomba hozatali azonosítóval még nem rendelkező borászati termék tárolása és
- a kiszerelt és forgalomba hozatali azonosítóval rendelkező, de még forgalomba nem hozható borászati termék tárolása.

A fogyasztónak vagy kereskedelmi szervnek értékesítés céljából palackozott vagy a zárás sérülése nélkül fel nem nyitható tároló eszközbe kiszerelt, forgalomba hozatali azonosítóval rendelkező borászati termék tárolása borászati üzemen kívül is végezhető.

Egy adott helyrajzi számon egyetlen borászati üzem működhet. A 2021. augusztus 1-jén azonos helyrajzi számon nyilvántartott borászati üzemek az üzemengedély időbeli hatálya alatt továbbra is működhetnek, ha biztosított a borászati üzemek egymástól való fizikai elválasztása.

A borászati üzemengedély megszerzésének feltétele, hogy az adott ingatlanon korábban működött borászati üzem esetlegesen fennálló köztartozása kiegyenlítésre kerüljön. A borászati hatóság által felfüggesztett borászati üzem részére a felfüggesztés hatálya alatt új üzemengedély kiadására nem kerülhet sor.

1.3 Eljárásrend

A borászati üzemengedélyt a megyei kormányhivatal, mint borászati hatóság adhat ki. A kormányhivatal engedélye a jogszabály erejénél fogva határozatlan időre szól, és a kormányhivatal a kiszerelest végző borászati üzem üzemengedélyének megadásával egyidejűleg az üzem részére egy négy karakterből álló kódot biztosít.

A borászati üzemengedélyesnek az engedélyezett tevékenységében vagy az üzemengedély iránti kérelemben megadott adataiban bekövetkezett változást, működésének megszüntetését, továbbá a területén üzembe helyezett, szőlőmust sűrítésére, finomított szőlőmustsűrítmény előállítására szolgáló, valamint a fordított ozmózis elvén működő berendezés üzembe helyezését 8 napon belül be kell jelentenie a kormányhivatal és a gazdasági aktát vezető hegybíró részére.

Borászati üzemben és mobilpalackozó üzemben a borászati tevékenységen felül kizárólag szőlőlé, szőlő alapú alkoholos termék előállítása, kezelése és kiszerelese végezhető. E szabály alól egyetlen kivételt jelent, hogy a NÉBIH különleges tárolási engedélyével borászati üzemben szőlőalapú, nem alkoholos termék előállítása, kezelése vagy kiszerelese is végezhető.

Az általános előírásoktól történő eltérés eseteit – változó állomáshelyen történő kiszereles (mobilpalackozás), különleges tárolási engedély és különleges kiszerelesi engedély – a különleges esetek között részletezzük.

1.4 Különleges esetek

1. Mobilpalackozás

A borászati termék változó állomáshelyen (mobilpalackozó üzemben) is kiszerelehető. A változó állomáshelyen történő kiszereles szabályainak megfelelő tevékenységet folytató részére az engedélyt a borászati hatóságként eljáró kormányhivatal adja ki.

2. Különleges tárolási engedély

Borászati tevékenység, melyek között a borászati termék kiszerelese kizárólag borászati üzemben folytatható, azonban a szabályok lehetőséget teremtenek arra, hogy engedéllyel borászati üzem területén kívül is történhessen borászati termék kiszerelese.

Forgalombahozatali azonosítóval nem rendelkező borászati termék borászati üzemen kívül a NÉBIH engedélyével szerelhető ki. A NÉBIH az engedélyt a borászati üzemengedélyes kérelme szerinti időtartamra, de legfeljebb egy évre adja meg, ha biztosított a borászati termékek előállítására vonatkozó feltételek betartása.

Az engedélyezési eljárás kérelemre induló hatósági eljárás.

A különleges kiszerelesi engedélyes vonatkozásában is alkalmazni kell a borászati üzemre vonatkozó előírásokat.

3. Különleges kiszerelesi engedély

Borászati üzemben és mobilpalackozó üzemben a borászati tevékenységen felül kizárólag szőlőlé, szőlő alapú alkoholos termék előállítása, kezelése és kiszerelese végezhető.

E szabály alól egyetlen kivételt jelent a NÉBIH különleges tárolási engedélye, mely szerint más termék borászati üzemben akkor állítható elő, ha a NÉBIH engedélyezi a borászati üzemben az ehhez szükséges, borászati termék előállításához nem engedélyezett anyagok tárolását.

A különleges tárolási engedélyt a NÉBIH a borászati üzemengedélyes kérelme szerinti időtartamra, de legfeljebb egy évre adja meg, ha biztosított a borászati termékek előállítására vonatkozó feltételek betartása.

Az engedélyezési eljárás kérelemre induló hatósági eljárás.

A különleges tárolási engedélyes vonatkozásában is alkalmazni kell a borászati üzemre vonatkozó általános előírásokat.

2. BORÁSZATI MELLÉKTERMÉKEK KIVONÁSÁNAK BEJELENTÉSE **(1. típusú ePincekönyves eljárás)**

2.1 Összefoglaló

A melléktermék kivonására vonatkozó szabályok alapvetően nem, legfőképp struktúrájában változtak, a kivonás bejelentésére vonatkozó eljárásában van változás.

Az éves szinten legalább 50 hektoliter borászati terméket előállító borászati üzemengedélyes köteles kivonni az előállítás során keletkező törkölyt és seprőt.

2.2 Háttér

Aki 50 hektoliter vagy azt meghaladó mennyiségben állít elő borászati terméket, annak a keletkező borászati melléktermékek piacról történő kivonásáról (a továbbiakban: kivonás) gondoskodnia kell. A borászati melléktermékek kivonása a szőlőtörköly és borseprő meghatározott eljárással történő felhasználásával, megsemmisítésével vagy megsemmisítésre történő átadásával valósul meg. A kivonási kötelezettség egyaránt vonatkozik a szőlőtörkölyre és a borseprőre.

A szőlőtörköly az erjedt vagy nem erjedt friss szőlő préseléséből származó maradvány.

A borseprő:

- az erjedés után, a tárolás folyamán vagy az engedélyezett kezelés után a bort tartalmazó tárolóedényekben lerakódó üledék (így a derítési alj is borseprőnek minősül);
- az előző pontban említett termék szűréséből vagy centrifugálásából származó üledék;
- a tárolás folyamán vagy az engedélyezett kezelés után a szőlőmustot tartalmazó tárolóedényekben lerakódó üledék; vagy
- az előző pontban említett termék szűréséből vagy centrifugálásából származó üledék.

A szőlőtörköly kivonására a következő eljárások alkalmazhatók:

- lepárlóüzem részére történő átadás,
- takarmánykészítés,
- felhasználás szerves trágyaként,
- felhasználás komposzt készítésére,
- szőlőmag, illetve szőlőmagolaj kinyerés,
- törkölypálinka készítés,
- exportálás az Európai Unió tagállamain kívüli országba,
- engedélyes hulladékkezelő részére történő igazolt átadás,
- átadás biogáz előállítás céljára,
- ipari energetikai célú lepárlás vagy elégetés.

A borseprő kivonására a következő eljárások valamelyikét kell alkalmazni:

- lepárlóüzem részére történő átadás,
- borseprőpárlat készítése,
- borkósav vagy más anyag kivonása,
- exportálás az Európai Unió tagállamain kívüli országba,
- engedélyes hulladékkezelő részére vagy szennyvíztisztító telep részére történő igazolt átadás,
- átadás biogáz előállítás céljára,

- felhasználás komposzt készítésére.

A borseprőt a lepárlás és a borseprőpárlat előállítás esetein kívül a kivonást megelőzően kötelezően denaturálni kell.

Az 1000 hektolitert meghaladó mennyiségben borászati terméket előállító vagy 1000 hektolitert meghaladó mennyiségű bornak megfelelő mennyiségben szőlőt feldolgozó, nem kisüzemi bortermelőnek az 1000 hektolitert meghaladó részhez kapcsolódóan keletkező borseprőt lepárlás útján kell megsemmisítenie.

A kivonási kötelezettsége nem vonatkozik a Tokaji fordítás, illetve a Tokaji másolás előállításához felhasznált szőlőtörkölyre és borseprőre.

2.3 Eljárásrend

A borászati melléktermékek kivonását legkésőbb a szőlőfeldolgozás, illetve a borászati termék előállítás borpiaci évének végéig végre kell hajtani.

A végzettséghez kötött borászati eljárások során keletkező derítési alj kivételével a borászati melléktermék kivonását minden borpiaci évben egy alkalommal a melléktermék megnevezésével, a kivonás eljárásának megjelölésével be kell jelenteni a hegybírónak, aki azt haladéktalanul továbbítja a NÉBIH részére. A hegybíróhoz történő bejelentés a bejelentő neve, a GA szám, FELIR azonosító és a NÉBIH tevékenység-azonosító és a bejelentés időpontjának megjelölésével, a bejelentő aláírásával történik. A bejelentést a kivonás megkezdése előtt legalább 7 nappal kell megtenni. Amennyiben a borászati üzem a kivonást a későbbiekben a bejelentésben foglaltaktól eltérően kívánja megvalósítani, lehetőség van a változás hegybíró részére történő bejelentésére is.

A végzettséghez kötött borászati eljárások során keletkezett derítési alj kivonását a melléktermék bejelentés adatain túl az elszállítás időpontjának megjelölésével kell bejelenteni a NÉBIH részére az elszállítást megelőzően legalább 5 nappal.

A szőlő túlpréselése tilos. A kivont borászati melléktermékekben lévő alkohol-mennyiségnek el kell érnie az előállított borászati termék alkoholtartalmának

- szőlőtörköly és borseprő esetében a 10%-át,
- csak szőlőtörköly esetében az 5%-át,
- csak borseprő esetében az 5%-át.

A 2019/934/EU rendelet előírásával összhangban, ha a kivonásra kötelezett a fent részletezett százalékos arányt nem éri el, akkor a hiányzó alkoholmennyiségnek megfelelő mennyiségű alkoholt tartalmazó bort le kell adnia a lepárlóüzem részére.

2.4 Okmányok

A melléktermék kivonásáról kísérőokmányt kell kiállítani, amelyen fel kell tüntetni a kivont melléktermék mennyiségét és alkoholtartalmát. Amennyiben a kivonásra kötelezett nem tudja a fentiek szerint igazolni a melléktermék alkoholtartalmát, akkor a kivonás végrehajtása során

- a szőlőtörköly összes alkoholtartalmának 2,8 liter/100 kg,
- a borseprő összes alkoholtartalmának 4 liter/100 kg

általányértékét kell figyelembe venni, illetve a kísérőokmányon feltüntetni. Akkor is így kell tenni, amennyiben az alkoholtartalom mérését a lepárlóüzem végzi (mivel arra értelem szerűen a szállítást követően kerül sor).

A szakmai- jövedéki nyilvántartásnak tartalmaznia kell a melléktermék megnevezését, eredetét, mennyiségét és a készletváltozásokat, a minőségi jellemzőjét, mértékegységét, ki- és betárolása esetén annak időtartamát, jogcímét, valamint a számla vagy kísérőokmány számát. A borászati melléktermékek keletkezését, kivonását, továbbá be- és kitárolását meghatározott határidőn belül esemény szerűen kell bejegyezni.

A melléktermék keletkezését a szakmai-jövedéki nyilvántartásba a keletkezés hónapját követő hónap 3. napjáig, a melléktermék ki- és betárolását, illetve a kivonást a művelet végrehajtását követő 7. napig be kell jegyezni.

A kivonással kapcsolatban keletkezett bizonylatot a kötelezettség teljesítését követő ötödik borpiaci év végéig meg kell őrizni és ellenőrzés esetén az ellenőrző hatóságok részére át kell adni.

A borászati melléktermékek kivonását, valamint a lepárlásra átadott borászati melléktermék minőségét a NÉBIH és a kormányhivatal ellenőrzi.

3. ELSŐ SZÁRMAZÁSI BIZONYÍTVÁNY, MUST SZÁRMAZÁSI BIZONYÍTVÁNY, TERMELESI JELENTÉS

(1. típusú ePinckönyves eljárás)

3.1 Összefoglaló

1. Kitárolásra vagy értékesítésre szánt, vagy január 5-ig fel nem használt mustok esetében január 10-ig must származási bizonyítványt kérelmez a termelő.
2. Az előállított seprős újbora január 10-ig első származási bizonyítványt kérelmez a termelő (az *esetlegesen* érintett must származási bevonandó) – tehát must származási bizonyítványt csak abban az esetben kell kérelmezni, amennyiben a mustokat értékesítik, vagy az első származási bizonyítvány kérelmezési határidejéig nem keletkezik seprős újbor (pl. illatos minőségi pezsgő egyszeri alkoholos erjesztéssel történő készítése esetén).
3. A meglévő must és első származási bizonyítványok összessége adja a termelési jelentést.
4. További feldolgozás céljából behozott import bor esetében is kötelező első származási bizonyítványt igényelni, amely nem tartozik bele a termelési jelentésbe.

3.2 Hátér

A termelő borászati termék tételeinek első származási bizonyítványainak és (meglévő) mustszármazási bizonyítványainak összessége jelenti a termelő termelési jelentését (amelynek megléte uniós előírás). Az ePinckönyv rendszer meghatározott időpontban összesíti az első és must származási bizonyítványokat és a termelési jelentés jogszabályi benyújtási határidejéig (legkésőbb az előállítás borpiaci évének január 15. napjáig, a tokaji borkülönlegességek és a november 30-át követően szüretelt szőlőből készült borászati termékek előállítása esetén a borpiaci év március 1. napjáig) az összesítést a termelő módosíthatja. A módosítás csak származási bizonyítvánnyal való művelet eredményeként jöhet létre (pl: új származási bizonyítvány kérelmezése).

E tekintetben borászati terméktétel minden olyan borászati termékhalmoz, amelyet a termelő a szakmai-jövedéki nyilvántartásában egy tételként kezel – attól függetlenül, hogy például hány darab és milyen edényben tárolják. Fontos, hogy egy borászati terméktétel eredete nem változtatható meg később, vagyis például egy olaszrizling és egy chardonnay tétel házasításával létrejövő új tétel nem osztható már fel olaszrizlingre és chardonnay-re.

3.3 Eljárásrend

Első származási bizonyítványt seprős újbor előállítását követően kell kérelmezni annak a borászati termelőnek, akinek borászati üzemében a seprős újbor keletkezett. Ennek határideje legkésőbb az előállítás borpiaci évében január 10., a tokaji borkülönlegességek és a november 30-át követően szüretelt szőlőből készült borászati termékek előállítása esetében február 20. A származási bizonyítvány iránti kérelmet az ePinckönyv rendszeren keresztül lehet benyújtani. A kérelem és a bizonyítvány alapját képezik azok a szüreti bejegyzések, amelyekkel összefüggő termést a seprős újbor előállításához felhasználtak. Az első származási bizonyítványt a hegybíró adja ki. Az első származási bizonyítvány iránti kérelemben a borászati termék tényleges mennyiségét kell megadni és az eredetként szolgáló szüreti bejegyzések, vagy származási bizonyítványok a mennyiség alátámasztását szolgálják, így a teljes mennyiség a must javítás lénövekményét is jelenti egyben.

A termelő közfogyasztásra, vagy Magyarország területén kívülre értékesített, valamint előállított, de borkészítésre január 5-ig fel nem használt mustkészleteire (beleértve a sűrített szőlőmustot, finomított szőlőmustsűrítményt és részben erjedt szőlőmustot is), tovább a még erjedésben lévő újborra must származási bizonyítványt köteles kérelmezni.

Az első bor származási bizonyítvány kiadásával a borászati termék tétellel érintett mustszármazási bizonyítványokat be kell vonni, illetve az azon szereplő mennyiséget csökkenteni kell a felhasznált mennyiséggel, ha nem a teljes mennyiség került felhasználásra.

Az első és a must származási bizonyítvány iránti kérelmet a hegybíró vizsgálja meg. Ha a hegybíró a kérelmet elutasítja, akkor az ePincekönyv rendszer erről tájékoztatást ad a kérelmezőnek. Ha a hegybíró a kérelem ellenőrzéséről dönt, úgy az ellenőrzést az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény alapján le kell folytatni. Ha az ellenőrzés eredményeként módosulnak a származási bizonyítvány kérelmében megjelölt adatok, vagy ha a kérelmet a hegybíró elutasította, a kérelmező termelési jelentése automatikusan módosul. A határidő lejártakor a termelési jelentés automatikusan benyújtásra kerül az illetékes hegybíró részére.

3.4 Különleges esetek

1. Tovább feldolgozás céljából más EU-tagállamból behozott bor

A tovább feldolgozás céljából behozott import bor esetében is kötelező első származási bizonyítványt igényelni, amely nem tartozik bele a termelési jelentésbe.

4. SZAKMAI-JÖVEDÉKI NYILVÁNTARTÁS (REGISZTEREK/EX-PINCEKÖNYV) **(2. típusú ePincekönyves eljárás)**

4.1 Összefoglaló

A szakmai-jövedéki nyilvántartás vezetése a borászati termékek vonatkozásában uniós és a jövedéki adóról, valamint az élelmiszerlánc-felügyeletről szóló törvény által előírt kötelezettség. Célja a borászati üzemben tárolt, be- és kitarolt termékmennyiségek, valamint a borászati termékben bekövetkezett minőségi változások nyomon követése.

A korábban pincekönyvnek vagy kisüzemi bortermelői regiszternek nevezett szakmai-jövedéki nyilvántartások neve egységesen regiszter lesz. A szakmai-jövedéki nyilvántartás típusai ennek megfelelően:

- kisüzemi bortermelői regiszter (kizárólag a kisüzemi bortermelők választhatják)
- általános bortermelői regiszter (kizárólag a 20.000 hl-t meg nem haladó bortermelő és a kisüzemi bortermelők választhatják)
- online bortermelői regiszter (bárki választhatja)

A szakmai-jövedéki nyilvántartás online vezetése csak az (3 év átlagában) évi 20.000 hl borászati terméknel többet értékesítő borászati üzemengedélyesek számára lesz kötelező.

Minden borászati termelőnek borászati üzemenként kötelező egy adott nyilvántartási formát választania. A nyilvántartási forma borpiaci évenként megváltoztatható.

Eltérések az egyes regiszterek között:

	Kisüzemi bortermelői regiszter	Általános bortermelői regiszter	Online bortermelői regiszter
Kinek lehet?	kisüzemi bortermelő	kisüzemi bortermelő, vagy 20.000 hl-t meg nem haladó bortermelő	bárki választhatja, 20.000 hl-t meghaladó bortermelőknek kötelező
Vezetés módja	papíron vagy regiszter számítógép programmal	papíron vagy regiszter számítógép programmal	ePincekönyv felületén, vagy EPK számítógép programmal
Milyen hitelesítés szükséges?	papír alapon vezetett regiszter esetén a papír alapú nyomtatványokat a HNT hitelesíti	papír alapon vezetett regiszter esetén a papír alapú nyomtatványokat a HNT hitelesíti	Nincs hitelesítés, de EPK számítógépprogram használata esetén a miniszternek nyilvántartásba kell vennie a programot
Mit kell tudnia a programnak, ha azzal vezet nyilvántartást a termelő	adatrögzítés, felhasználók és jogosultságok nyomonkövetése, naplózás és mentett adatok, változások	adatrögzítés, felhasználók és jogosultságok nyomonkövetése, naplózás és mentett adatok, változások	adatrögzítés, felhasználók és jogosultságok nyomonkövetése, naplózás és mentett adatok, változások

	visszakövetése, nem enged sorszámot újrafelhasználni	visszakövetése, nem enged sorszámot újrafelhasználni	visszakövetése, nem enged sorszámot újrafelhasználni, adatok online lekérdezhetősége, napi szintű adatszolgáltatás az ePincekönyv rendszer felé
Van-e eltérés a bejegyzendő műveletekben, határidőkben?	nincs	nincs	nincs

4.2 Kisüzemi bortermelői regiszter

A kisüzemi bortermelői regisztert a termelők papír alapon vezetik, vagy offline számítógép program útján. A papír alapú regisztereket a HNT állítja elő és hitelesíti. A hitelesített regiszterekről a HNT nyilvántartást vezet.

A szakmai-jövedéki nyilvántartásnak tartalmaznia kell minden, a borászati termék tételekkel összefüggő készletváltozás, készletmozgás, borászati eljárás, vagy egyéb a termékmennyiséget, valamint a borászati termékben bekövetkezett minőséget érő változás műveleteit olyan módon, hogy azok egyértelműen nyomon követhetők legyenek.

A szakmai-jövedéki nyilvántartás egyik alapját a borászati üzemben található, a bor tárolására, illetve erjesztésére alkalmas tárolóedények nyilvántartása jelenti. Az edényzet nyilvántartása a borászati üzem feladata. A nyilvántartásban bekövetkezett változásokat, a javításra történő átadás kivételével be kell jegyezni az edényzet nyilvántartásba. A javításra történő átadást az edényzet nyilvántartás ellenőrzése esetén bizonylattal kell tudni igazolni.

A szakmai jövedéki nyilvántartásba a borászati termékeket a nyilvántartást vezető termelő vezeti be. Az előállított seprős újbort a tételre vonatkozó első származási bizonyítvány igénylésének napjáig, de legkésőbb a tételen végzett első művelet bejegyzésének napján kell bejegyezni. Az előállított szőlőmustot, részben erjedt szőlőmustot, illetve még erjedésben lévő újbort legkésőbb a tételen végzett első művelet bejegyzésének napján kell bejegyezni. A tételen végzett műveletek nyilvántartásban való rögzítésének határidejének meghatározása az Európai Unió vonatkozó szabályainak keretrendszerén belül, az ellenőrizhetőséget, nyomon követhetőséget és gyakorlati megvalósíthatóságot alapul véve történt.

Az egyes műveletek bejegyzésének határideje:

Művelet	Új határidő
Kis mértékű kitérőmozgások (személyes szállítás stb.) (A limitet a 273/2018/Eu rendelet 9. cikk (1) e) pontjában szabályozzák)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Hivatalos zár készletváltozás	a borpiaci év végén
Ki- és betárolások	
- szőlő	-- egyes esetekben a betárolást követő munkanapig (amennyiben a termelő a szüret

	adminisztrációjával, vagy BKO kiállítással kapcsolatos kivétel alá kíván tartozni (Isd szüret és BKO)) -- ki/betárolás napját követő 7. nap (vásárolt) -- november 30. (borgazdasági egységen belül)
- borászati termékek	ki/betárolás napját követő 7. nap*
- melléktermékek (szőlőtörköly, borseprő)	ki/betárolás napját követő 7. nap*
- borászati termékből kivont alkohol**	a ki/betárolás napját követő munkanap
- szacharóz, a savtartalom növelésére használt termékek, a savtompításra használt termékek	a ki/betárolás napját követő munkanap
Tárolótartály nyilvántartás változása	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Adalékanyag, melléktermék, lepárolt szeszesital előállítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Borászati eljárások	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Pezsgősítés	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Gyöngyözőbor, likőrbor előállítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Sűrített szőlőmust előállítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Lepárlásra szánt bor előállítás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Más terméké történő feldolgozás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Adómentes bor fogyasztás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Adalékanyag, melléktermék felhasználás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Üzemen belüli készletmozgás (áttárolás)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Saját borászati üzemek közötti áttárolás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig (de figyelemmel az egyéb határidőkre)
Veszteség és pótlás (töltögető bor)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Házasítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Kiszereelés	A hónap utolsó napját követő 3. napig

A bejegyzett borászati termék tételek szolgálnak a termék nyomon követésére és a származási bizonyítvány igénylése is a borászati termék tétel nyilvántartott adatai alapján lehetséges.

Nem kell nyilvántartásba venni a borászati terméket addig, amíg a kormányrendelet 44. § (1) bekezdésében szereplő műveletek egyikét nem végez rajta a termelő. Amennyiben ez nem történik meg, a borászati terméket legkésőbb seprős újbórl állapotában kell nyilvántartásba venni az első származási bizonyítvány kérelmezésével egyidőben.

A szakmai-jövedéki nyilvántartást tételenként kell vezetni olyan módon, hogy a borászati üzemben egyértelműen beazonosítható legyen mely tétel, mely tárolóedényekben van elhelyezve.

A papír alapú regiszterekbe az ellenőrző hatóság részére betekintést kell tudni biztosítani, és annak, elvesztéséről, megsérüléséről, vagy megsemmisüléséről 72 órán belül írásban tájékoztatni kell a hegybírókat.

4.3 Általános bortermelői regiszter

Az általános bortermelői regisztert a termelők papír alapon vezetik, vagy offline számítógép program útján. A papír alapú regisztereket a HNT állítja elő és hitelesíti. A hitelesített regiszterekről a HNT nyilvántartást vezet.

A szakmai-jövedéki nyilvántartásnak tartalmaznia kell minden, a borászati termék tételekkel összefüggő készletváltozás, készletmozgás, borászati eljárás, vagy egyéb a termékmennyiséget, valamint a borászati termékben bekövetkezett minőséget érő változás műveleteit olyan módon, hogy azok egyértelműen nyomon követhetők legyenek.

A szakmai-jövedéki nyilvántartás egyik alapját a borászati üzemben található, a bor tárolására, illetve erjesztésére alkalmas tárolóedények nyilvántartása jelenti. Az edényzet nyilvántartása a borászati üzem feladata. A nyilvántartásban bekövetkezett változásokat, a javításra történő átadás kivételével be kell jegyezni az edényzet nyilvántartásba. A javításra történő átadást az edényzet nyilvántartás ellenőrzése esetén bizonylattal kell tudni igazolni.

A szakmai jövedéki nyilvántartásba a borászati termékeket a nyilvántartást vezető termelő vezeti be. Az előállított seprős újbort a tételre vonatkozó első származási bizonyítvány igénylésének napjáig, de legkésőbb a tételen végzett első művelet bejegyzésének napján kell bejegyezni. Az előállított szőlőmustot, részben erjedt szőlőmustot, illetve még erjedésben lévő újbort legkésőbb a tételen végzett első művelet bejegyzésének napján kell bejegyezni. A tételen végzett műveletek nyilvántartásban való rögzítésének határidejének meghatározása az Európai Unió vonatkozó szabályainak keretrendszerén belül, az ellenőrizhetőséget, nyomon követhetőséget és gyakorlati megvalósíthatóságot alapul véve történt.

Az egyes műveletek bejegyzésének határideje:

Művelet	Új határidő
Kis mértékű kitérőlések (személyes szállítás stb.) (A limitet a 273/2018/Eu rendelet 9. cikk (1) e) pontjában szabályozzák)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Hivatalos zár készletváltozás	a borpiaci év végén
Ki- és betárolások	
- szőlő	-- egyes esetekben a betárolást követő munkanapig (amennyiben a termelő a szüret adminisztrációjával, vagy BKO kiállítással kapcsolatos kivétel alá kíván tartozni (lsd szüret és BKO)) -- ki/betárolás napját követő 7. nap (vásárolt) -- november 30. (borgazdasági egységen belül)
- borászati termékek	ki/betárolás napját követő 7. nap*
- melléktermékek (szőlőtörköly, borseprő)	ki/betárolás napját követő 7. nap*
- borászati termékből kivont alkohol**	a ki/betárolás napját követő munkanap
- szacharóz, a savtartalom növelésére használt termékek, a savtompításra használt termékek	a ki/betárolás napját követő munkanap
Tárolótartály nyilvántartás változása	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Adalékanyag, melléktermék, lepárolt szeszesital előállítása	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Borászati eljárások	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Pezsgősítés	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Gyöngyözőbor, likőrbor előállítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig

Sűrített szőlőmust előállítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Lepárlásra szánt bor előállítás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Más terméké történő feldolgozás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Adómentes bor fogyasztás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Adalékanyag, melléktermék felhasználás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Üzemen belüli készletmozgás (áttárolás)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Saját borászati üzemek közötti áttárolás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig (de figyelemmel az egyéb határidőkre)
Veszteség és pótlás (töltögető bor)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Házasítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Kiszerezés	A hónap utolsó napját követő 3. napig

A bejegyzett borászati termék tételek szolgálnak a termék nyomon követésére és a származási bizonyítvány igénylése is a borászati termék tétel nyilvántartott adatai alapján lehetséges.

Nem kell nyilvántartásba venni a borászati terméket addig, amíg a kormányrendelet 44. § (1) bekezdésében szereplő műveletek egyikét nem végez rajta a termelő. Amennyiben ez nem történik meg, a borászati terméket legkésőbb seprős újbor állapotában kell nyilvántartásba venni az első származási bizonyítvány kérelmezésével egyidőben.

A szakmai-jövedéki nyilvántartást tételenként kell vezetni olyan módon, hogy a borászati üzemben egyértelműen beazonosítható legyen mely tétel, mely tárolóedényekben van elhelyezve.

A papír alapú regiszterekbe az ellenőrző hatóság részére betekintést kell tudni biztosítani, és annak, elvesztéséről, megsérüléséről, vagy megsemmisüléséről 72 órán belül írásban tájékoztatni kell a hegybíró.

4.4 Online bortermelői regiszter

Az ePincekönyv rendszer a termelő és a hatóság közötti kommunikáció eredményessége és egyszerűsítése érdekében lehetőséget ad minden termelőnek szakmai-jövedéki nyilvántartásuk elektronikus vezetésére online bortermelői regiszterként. Az elektronikus nyilvántartás vezetése az ePincekönyv rendszerben a termelők Kormányrendeletben meghatározott körének kötelező.

A szakmai-jövedéki nyilvántartásnak tartalmaznia kell minden, a borászati termék tételekkel összefüggő készletváltozás, készletmozgás, borászati eljárás, vagy egyéb a termékmennyiséget, valamint a borászati termékben bekövetkezett minőséget érő változás műveleteit olyan módon, hogy azok egyértelműen nyomon követhetők legyenek.

A szakmai-jövedéki nyilvántartás egyik alapját a borászati üzemben található, a bor tárolására, illetve erjesztésére alkalmas tárolóedények nyilvántartása jelenti. Az edényzet nyilvántartása a borászati üzem feladata. A nyilvántartásban bekövetkezett változásokat, a javításra történő átadás kivételével be kell jegyezni az edényzet nyilvántartásba. A javításra történő átadást az edényzet nyilvántartás ellenőrzése esetén bizonylattel kell tudni igazolni.

A szakmai jövedéki nyilvántartásba a borászati termékeket a nyilvántartást vezető termelő vezeti be. Az előállított seprős újbort a tételre vonatkozó első származási bizonyítvány igénylésének napjáig, de legkésőbb a tételen végzett első művelet bejegyzésének napján kell bejegyezni. Az előállított szőlőmustot, részben erjedt szőlőmustot, illetve még erjedésben lévő újbort legkésőbb a tételen végzett első művelet bejegyzésének napján kell bejegyezni. A tételen végzett műveletek nyilvántartásban való rögzítésének határidejének meghatározása az Európai Unió vonatkozó szabályainak keretrendszerén belül, az ellenőrizhetőséget, nyomon követhetőséget és gyakorlati megvalósíthatóságot alapul véve történt.

Az egyes műveletek bejegyzésének határideje:

Művelet	Új határidő
Kis mértékű kitérőlések (személyes szállítás stb.) (A limitet a 273/2018/Eu rendelet 9. cikk (1) e) pontjában szabályozzák)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Hivatalos zár készletváltozás	a borsiaci év végén
Ki- és betárolások	
- szőlő	-- egyes esetekben a betárolást követő munkanapig (amennyiben a termelő a szüret adminisztrációjával, vagy BKO kiállítással kapcsolatos kivétel alá kíván tartozni (lsd szüret és BKO)) -- ki/betárolás napját követő 7. nap (vásárolt) -- november 30. (borgazdasági egységen belül)
- borászati termékek	ki/betárolás napját követő 7. nap*
- melléktermékek (szőlőtörköly, borseprő)	ki/betárolás napját követő 7. nap*
- borászati termékből kivont alkohol**	a ki/betárolás napját követő munkanap
- szacharóz, a savtartalom növelésére használt termékek, a savtompításra használt termékek	a ki/betárolás napját követő munkanap
Tárolótartály nyilvántartás változása	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Adalékanyag, melléktermék, lepárolt szeszesital előállítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Borászati eljárások	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Pezsgősítés	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Gyöngyözőbor, likőrbor előállítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Sűrített szőlőmust előállítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Lepárlásra szánt bor előállítás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Más terméké történő feldolgozás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Adómentes bor fogyasztás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Adalékanyag, melléktermék felhasználás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig
Üzemen belüli készletmozgás (áttárolás)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Saját borászati üzemek közötti áttárolás	A művelet napját követő 2. hét első munkanapjáig (de figyelemmel az egyéb határidőkre)
Veszteség és pótlás (töltőgető bor)	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Házasítás	A hónap utolsó napját követő 3. napig
Kiszerezés	A hónap utolsó napját követő 3. napig

A bejegyzett borászati termék tételek szolgálnak a termék nyomon követésére és a származási bizonyítvány igénylése is a borászati termék tétel nyilvántartott adatai alapján lehetséges. Nem kell nyilvántartásba venni a borászati terméket addig, amíg a kormányrendelet 44. § (1) bekezdésében szereplő műveletek egyikét nem végez rajta a termelő. Amennyiben ez nem történik meg, a borászati terméket legkésőbb seprős újbór állapotában kell nyilvántartásba venni az első származási bizonyítvány kérelmezésével egyidőben.

A szakmai-jövedéki nyilvántartást tételenként kell vezetni olyan módon, hogy a borászati üzemben egyértelműen beazonosítható legyen mely tétel, mely tárolóedényekben van elhelyezve.

4.5 Különleges esetek

1. Kisüzemi bortermelői regiszter vagy általános bortermelői regiszter vezetése *regiszter számítógépprogram útján*

A termelőnek lehetősége van olyan számítógépprogramot használni a kisüzemi bortermelői regiszterének vezetésére, amely

- nyilvántartja a felhasználókat és azok hozzáférési jogosultságát, nyomon követi a felhasználók körében, jogosultságában beállt változásokat;
- biztosítja az elektronikusan teljesítendő ágazati adminisztrációs kötelezettség teljesítése során az adattartalom rögzítését;
- naplózza a felhasználó által végzett munkafolyamatokat és az elektronikusan teljesítendő ágazati adminisztrációs kötelezettség teljesítése keretében rögzített vagy továbbított adatok utólagos módosítását;
- mentett adatainak visszatöltése bármikor ellenőrizhető és kinyomtatható a következő adattartalommal:
 - a visszatöltés időpontja és indoka,
 - a visszatöltést végző felhasználó neve, jogosultsága,
 - a visszatöltött adatok archiválásának időpontja;
- nem engedélyezi az általa adott sorszám – ideértve a sztorózott sorszámot is – ismételt felhasználását.

Az ilyen program használatára vonatkozó szándékot a használat megkezdését megelőző munkanapon írásban kell jelezni a hegybíró felé.

A programmal tárolt adatokban bekövetkezett adatvesztést 72 órán belül be kell jelenteni a NÉBIH részére.

2. Online bortermelői regiszter vezetése *EPK számítógépprogram útján*

A termelőnek lehetősége van olyan az ePincekönyv rendszerrel napi szintű adatkapcsolatban álló számítógépprogramot használni az online bortermelői regiszterének vezetésére, amely:

- a) nyilvántartja a felhasználókat és azok hozzáférési jogosultságát, nyomon követi a felhasználók körében, jogosultságában beállt változásokat;
- b) biztosítja az elektronikusan teljesítendő ágazati adminisztrációs kötelezettség teljesítése során az adattartalom rögzítését;
- c) a rögzített adatokat legkésőbb az eseményt követő munkanap 13:00 óráig továbbítja az ePincekönyv rendszerbe;
- d) naplózza a felhasználó által végzett munkafolyamatokat és az elektronikusan teljesítendő ágazati adminisztrációs kötelezettség teljesítése keretében rögzített vagy továbbított adatok utólagos módosítását;

e) mentett adatainak visszatöltése bármikor ellenőrizhető és kinyomtatható a következő adattartalommal:

ea) a visszatöltés időpontja és indoka,

eb) a visszatöltést végző felhasználó neve, jogosultsága,

ec) a visszatöltött adatok archiválásának időpontja;

f) lehetővé teszi az általa az ePinckönyv rendszerbe továbbított adatoknak az ellenőrző hatóság részéről történő online lekérdezését;

g) nem engedélyezi az általa adott sorszám – ideértve a sztornózott sorszámot is – ismételt felhasználását.

Az ilyen számítógépprogramot a miniszternek nyilvántartásba kell vennie.

Az ilyen program használatára vonatkozó szándékot a használat megkezdését megelőző munkanapon írásban kell jelezni a hegybíró felé.

A programmal tárolt adatokban bekövetkezett adatvesztést 72 órán belül be kell jelenteni a NÉBIH részére.

5. EGYES BORÁSZATI ELJÁRÁSOK BEJELENTÉSE **(1. típusú ePincekönyves eljárás)**

5.1 Összefoglaló

Egyes borászati eljárások, mint az alkohol-tartalom növelése jelentősen befolyásolják a borászati termék minőségét meghatározó tulajdonságokat, ezért az uniós jogszabályokkal összhangban indokolt ezen eljárásokról információt adni a hatóságok részére.

Ez a fejezet azokat a borászati eljárásokat sorolja fel, amelyek a jogszabály alapján a művelet megkezdése előtt bejelentés-kötelesek.

Az érintett eljárások:

- alkoholtartalom növelése,
- édesítés,
- a savtartalom növelése,
- a savtartalom csökkentése,
- kezelés kálium-ferrocianiddal,
- kezelés kalcium-fitáttal,
- kezelés D, L-borkősavval vagy annak semleges káliumsójával.

5.2 Eljárási szabályok

A fentiek alapján a borászati üzem a borászati üzem helye szerint illetékes hegybíró részére az adott borpiaci évben első alkalommal elvégzendő műveletet megelőzően legalább két nappal bejelenti a borászati termék

- a) természetes alkoholtartalmának növelését, vagy
- b) édesítését.

A borászati termék savtartalmához kapcsolódó eljárások, mint a borászati termék minőségét befolyásoló beavatkozások szintén megkövetelik a hatósági ellenőrzés lehetővé tételét, ezért ezekről az eljárásokról az első műveletek elvégzését követően rövid időn belül szükséges információt nyújtani az illetékes hegybíró részére.

A borászati üzem bejelenti a borászati üzem helye szerint illetékes hegybíró részére legkésőbb a borpiaci évben első alkalommal elvégzett műveletet követő első munkanapon a borászati termék savtartalmának

- a) növelését, vagy
- b) csökkentését.

Nem számít a savtartalom növelésének az az eljárás, amely a kezelt bor pH-értékét a savtartalom növekedése nélkül csökkenti.

A meghatározott végzettséggel rendelkező személy jelenlétében elvégezhető borászati eljárások végrehajtását legalább 5 nappal korábban be kell jelenteni a NÉBIH részére. Ezek az alábbi borászati eljárások:

- kezelés kálium-ferrocianiddal,
- kezelés kalcium-fitáttal,
- kezelés D, L-borkősavval vagy annak semleges káliumsójával.

Ezek az eljárások kizárólag a meghatározott végzettséggel rendelkező személy (a borászati üzem vagy a NÉBIH vagy a kormányhivatal által biztosított borászati felügyelő) jelenlétében hajthatóak végre. A végzettséggel rendelkező személy felel ezen meghatározott eljárások szabályszerű végrehajtásáért.

6. KÍSÉRLETI CÉLÚ BORÁSZATI ELJÁRÁSOK

(NEM ePincekönyves eljárás)

6.1 Összefoglaló

A nem engedélyezett borászati eljárással előállított borászati termékek főszabály szerint nem forgalmazhatók. A NÉBIH által előzetesen engedélyezett kísérletek kivételt képeznek.

6.2 Háttér

Főszabály szerint az Európai Unióban nem forgalmazhatók azok a borászati termékek, amelyek nem engedélyezett borászati eljárással készültek. Az így előállított vagy kezelt borászati terméket meg kell semmisíteni. Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján [83. cikk (3) bekezdés] a tagállamok azonban engedélyezhetik nem engedélyezett borászati eljárások kísérleti célú alkalmazását. A tagállami engedélyezés esetén a 934/2019/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet határozza meg (4. cikk) a végrehajtás kialakítása során kötelezően alkalmazandó keretszabályokat. E szerint a kísérlet legfeljebb évi 50 ezer hl mennyiségre és ötéves időtartamra engedélyezhető a rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén, azonban a kísérlet eredményétől függően a kísérlet folytatását a Bizottság legfeljebb hároméves időszakkal meghosszabbíthatja, adott esetben nagyobb termésmennyiségre is, mint amekkorára a korábbi engedély szólt. A Bizottsághoz a kérelmet az érintett tagállam terjesztheti elő.

Az engedélyezett kísérleti eljárások vonatkozásában a tagállamnak értesítési és jelentési kötelezettsége van a Bizottság és a többi tagállam felé:

- a kísérlet kezdetekor az egyes engedélyre vonatkozó feltételekről,
- a kísérlet befejezéséről és annak eredményéről.

6.3 Eljárási szabályok

Hazánkban a kísérleti célú borászati eljárás a NÉBIH hatósági engedélye alapján alkalmazható. Ezen engedélyek nyilvántartási kötelezettségét szintén a NÉBIH végzi. Az egyedi engedélyezési eljárás biztosítja az uniós által nem engedélyezett borászati eljárások kísérleti célú alkalmazása feletti tagállami felügyeletet és így az uniós előírásoknak történő megfelelést.

E feladatokra a borászati hatóságként kijelölt NÉBIH hozza meg a kérelemben megjelölt időre, de legfeljebb az (EU) 2019/934 bizottsági rendeletben (4. cikk) meghatározott 5 éves időtartamra a kísérleti tevékenység folytatására vonatkozó engedélyező döntést. A NÉBIH a közigazgatási rendtartásról szóló törvényben meghatározottak szerint jár el, figyelemmel a kormányrendeletnek a kísérlet folytatására és az így előállított borászati termék minőségére és mennyiségére, valamint a kísérleti eljárás eredményének adminisztrálására vonatkozó szabályokra. A kérelmező köteles kísérleti jegyzőkönyvet vezetni és a kísérlet befejezését követően részletes jelentést tenni. A szabályozás ezért kiterjed a tagállami kötelezettségek teljesítéséhez szükséges, az engedélyesre vonatkozó kötelezettségek előírására.

A tagállamnak a kísérlet kezdetekor értesítenie kell a Bizottságot és a többi tagállamot a kísérlet engedélyezésének feltételeiről, ezért a kísérlet megkezdésének időpontját megelőzően szükséges, hogy az engedélyes értesítse a borászati hatóságot. A kísérletet folytató engedélyes a kísérlet megkezdésének időpontjáról legalább annak megkezdését megelőző 8. napig értesíti a NÉBIH-et. Az értesítési kötelezettség elmaradásának következménye, hogy az így előállított termékek a többi tagállamban nem hozhatók forgalomba. A kísérlet eredménye tekintetében

szintén tagállami kötelezettség a Bizottság és a Bizottságon keresztül a tagállamok tájékoztatása. A kísérletet folytató a kísérlet befejezését követő 8 napon belül a kísérlet eredményéről jelentést küld a NÉBIH részére. A kísérlet eredményéről a miniszter tájékoztatja a Bizottságot.

Az engedélyes indokolt esetben, és az uniós szabályok alapján a kísérlet befejezését megelőző 180. napig a kutatási projekt eredményeinek bemutatása és új kutatási projekt beterjesztése mellett kérelmezheti a kísérlet folytatásának legfeljebb 3 évvel történő meghosszabbítását, illetve a kísérlettel előállított termék mennyiségének növelését, melyet az Európai Bizottság engedélyez. A kérelmet a NÉBIH közreműködésével a miniszter terjeszti elő.

6.4 Okmányok

Az engedélyezett kísérlet során a szabályszerűen előállított borászati termék forgalomba hozatalakor a borászati termékek forgalomba hozatalára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni és a kísérlet alkalmazását a kísérőokmányba, valamint a szakmai-jövedéki nyilvántartásba fel kell tüntetni.

7. SZŐLŐ ÉS BORÁSZATI TERMÉK KÍSÉRŐOKMÁNYA

7.1 Összefoglaló

A kísérőokmány egy, a szállítási művelet alatt a szállított árut kísérő, a szállított áru és a szállítási művelet adatait részletesen tartalmazó hitelesített okmány, amelyen fel kell tüntetni a feladó, és címzett, a szállítmány, valamint a szállítási művelet adatait.

1. A nem kisüzemi bortermelők és a 10 ha feletti ültetvényhasználók a kísérőokmányt csak elektronikusan, az EPK-n keresztül állíthatják ki. Ha a termelő papír alapú kísérőokmányt kíván használni, a példányokat beszerzi és a HNT-vel hitelesítteti.
2. A borászati termékek belföldi, valamint a melléktermék, a szőlő és a zúzott cefre szállításához ki kell állítani a kísérőokmányt, amelyet az EPK a rendelkezésre álló adatokból előtölt.
3. A kísérőokmány mellé mellékelni kell a kísérőokmány tárgyát képező borászati terméktétel vonatkozásában a szakmai jövedéki nyilvántartás releváns részének másolatát.

7.2 Háttér

A borászati termékek szállításának és a szállítás ellenőrzésének elősegítése érdekében szabályozni kell a kísérőokmány tartalmát és annak használatát, azon feltételeket, amelyek teljesülése esetén a kísérőokmány oltalom alatt álló eredetmegjelölés vagy földrajzi jelzés tanúsítására szolgáló okmánynak minősülhet, továbbá a kísérőokmány kiállítására vonatkozó kötelezettség alóli mentesség biztosítását.

Az 1308/2013/EU rendelet 147. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában a borászati termékek szőlőtermelők, szüretelő termelők, termelők, feldolgozók, palackozók, illetve kereskedők közötti, vagy ezektől a kiskereskedőkhöz történő szállítására irányuló minden egyes műveletet kísérőokmány használatával kell végrehajtani. Ennek legfontosabb példái Magyarországon a borászati termékek közösségi adófelfüggesztéssel végzett szállítása, és a belföldi, valamint a szőlő vagy zúzott cefre szállítása.

7.3 Eljárási szabályok

A kísérőokmány egy, a szállítási művelet alatt a szállított árut kísérő, a szállított áru és a szállítási művelet adatait részletesen tartalmazó hitelesített okmány, amelyen fel kell tüntetni a feladó, és címzett, valamint a szállítási művelet adatait és a nettó egységárát (alapadatok). A kísérőokmányon a feladást és az átvételt is igazolni kell. A kísérőokmány szállítmányt kísérő példányán nem kötelező az ár feltüntetése.

A Borászati termékek borászati üzemek közötti belföldi áttárolása, valamint szőlőtörköly, borseprő, szőlő, zúzott cefre szállítása esetén az okmányon az alapadatokon túl fel kell tüntetni a szállított tétel megnevezését, mennyiségét, a tételen esetlegesen elvégzett egyes (EU-rendeletben meghatározott) borászati műveleteket (azok elvégzésének tényét), a tétel előállításához felhasznált a szüretelt szőlő/cefre, vagy az előállított borászati termék igazolásának számát (szüreti bejegyzés, származási bizonyítvány), és az azokból felhasznált mennyiséget, továbbá a tétel előállításakor keletkezett esetleges veszteségeket. Melléktermék szállítása esetén, ha a melléktermék alkohol tartalma nem felel meg az átalányadatoknak, a kísérőokmányon a melléktermék alkohol tartalmát is fel kell tüntetni.

A nem borászati üzembe történő szállítás esetén a kísérőokmányoknak az alapadatokon túl tartalmaznia kell a borászati termék nevét, valamint a kiszerelés típusát, űrtartalmát, valamint a kiszerelt mennyiséget és egységet. Ebben az esetben **nem kell** mellékelni a regiszter releváns részeit.

A kísérőokmányok szorosan összefüggnek a szakmai-jövedéki nyilvántartással. Gyakorlatilag a kísérőokmány azt is hivatott elérni, hogy a borászati üzemek közötti áttárolás esetén a feladó borászati üzem szakmai-jövedéki nyilvántartásában szereplő bortétel összes adata, további adategyeztetés nélkül, kizárólag a kísérőokmány adattartalma által átkerülhessen a vevő (fogadó) borászati üzem által vezetett szakmai-jövedéki nyilvántartásba. Ehhez az elektronikusan vezetett szakmai-jövedéki nyilvántartás nagyfokú űrlap előtöltést képes biztosítani, amelyhez az ePincekönyv projekt által biztosított online bortermelői regiszter alapvetően megfelelő eszköz.

A kísérőokmányt alapesetben az EPK rendszeren keresztül kell kiállítani, függetlenül attól, hogy a termelő szakmai-jövedéki nyilvántartását online regiszterben vezeti-e. Az elektronikus adminisztrációra nem kötelezett termelő ennek az ePincekönyv ügyfélszolgálatán tehet eleget. Lehetőség van a kísérőokmány papír alapon történő kitöltésére is, de ez esetben a kísérőokmány másolati példányát a hegybíró részére be kell nyújtani.

7.4 Különleges esetek

1. Jövedéki termékek közösségi adófelfüggesztéssel végzett szállítása

Jövedéki termékek közösségi adófelfüggesztéssel végzett szállítása az uniós számítógépes rendszerben a jövedéki termék feladója által kiállított, AHK-számmal ellátott elektronikus okmánnyal lehetséges.

A jövedéki termék feladójának feladata, hogy - legkorábban a kitárolást 7 nappal megelőzően - kiállítsa és az állami adó- és vámhatóságnak megküldje az e-TKO tervezetét. Az állami adó- és vámhatóság az uniós számítógépes rendszerben ellenőrzi az e-TKO tervezetében szereplő adatokat. Az adatok megfelelősége esetén az állami adó- és vámhatóság továbbítja az e-TKO-t a rendeltetési hely országának illetékes hatósága részére, vagy belföldi szállítás esetén a címzett részére. Ugyan ezen elv alapján a másik országból érkező szállítmány e-TKO-ját a címzett megkapja az állami adó- és vámhatóságtól.

A feladó által kinyomtatott e-TKO példány a szállítmányt kíséri.

Az e-TKO-t elektronikusan kell kiállítani az állami adó- és vámhatóság általános nyomtatvány kitöltő felületének segítségével, vagy egy arra alkalmas szoftverrel.

2. Nem jövedéki borászati termékek (pl. must) szállítása más tagállamba

A nem jövedéki borászati termékek másik országba történő szállítása esetén a 273/2018/EU felhatalmazási rendeletben meghatározott szabályok a tagállamokban közvetlenül alkalmazandók, így olyan kísérőokmány kiállítása szükséges, amely megfelel az abban foglalt követelményeknek. Tartalmánál fogva a borászati termékek belföldi szállításához felhasznált kísérőokmány megfelel a felhatalmazási rendelet előírásainak, így a must kivitele esetében használható kísérőokmányként.

3. Mentesség a kísérőokmány alól

A kísérőokmány kiállítási kötelezettség alól kivételt képez a szőlőültetvényről a borkészítés helyszínére, ugyanazon vállalkozás két telephelye között, illetve valamely termelői csoporthoz tartozó telephelyek között történő szállítás feltéve, hogy nem változik a tulajdonos személye, és a szállításra borkészítés, feldolgozás, tárolás vagy palackozás céljából kerül sor, a teljes közúti távolság nem haladja meg a 70 km-t, és a szállítás kizárólag Magyarország területén zajlik.

Kivételt képeznek továbbá a Magyarország területén 60 literes vagy annál kisebb névleges űrtartalmú tárolóedényekben szállított borászati termékek, amelyeket diplomáciai képviselőknek, konzulátusoknak és hasonló létesítményeknek szánnak, nem értékesítésre szánnak, hajók, repülőgépek fedélzetén vagy vonaton ottani fogyasztás céljára szánnak, amelyeket magánszemély szállít személyes vagy családi fogyasztásra, feltéve, hogy a szállított mennyiség nem haladja meg a 30 litert, amelyeket tudományos vagy műszaki kísérletre szánnak, feltéve, hogy szállított mennyiség nem haladja meg az egy hektolitert, amelyeket kereskedelmi mintának szánnak, vagy amelyeket illetékes hatóságnak vagy kijelölt laboratóriumnak mintaként szánnak.

Nem kell kísérőokmányt kiállítani továbbá mobilpalackozó üzem igénybevétele esetén, ha a mobilpalackozó helyben végzi a borászati termék kiszerelését vagy, ha a kiszerelést követően a kiszerelt borászati termékek haladéktalanul visszakerülnek a borászati üzem területére.

4. Kísérőokmány helyettesítése

Szőlő szállításakor a kísérőokmányt helyettesítheti az annak kötelező adataival kiegészített, szüret bejelentőlap vagy felvásárlási űrlap.

7.5 Okmányok

A szőlő, illetve borászati termék szállításakor a szakmai-jövedéki nyilvántartásba történő bejegyzés mellett a kísérőokmány dokumentumának kiállítása szükséges. A kísérőokmányt alapesetben az EPK rendszeren keresztül a termelő hozza létre és állítja ki. A papír alapon kiállított és a HNT által hitelesített kísérőokmányt a hegybíróhoz (ügyfélszolgálat) kell eljuttatni, aki azt digitalizálja az EPK rendszerben. Az EPK rendszerben szereplő kísérőokmányok a termék szállításához kinyomtathatók.

8. ÉRTÉKESÍTÉSI ÉS KÉSZLET JELENTÉS

8.1 Összefoglaló

1. A termelő a július 31-én birtokában lévő borászati termék készletről készletjelentést nyújt be a hegybírónak szeptember 10-ig
2. A termelő a megelőző borpiaci évben a borászati üzemből kitárolt borászati termékekről értékesítési jelentést nyújt be a hegybírónak szeptember 10-ig

8.2 Háttér

A borászati termékek készletének éves jelentése (július 31-i állapot szerint) uniós jogszabályi kötelezettség. Az értékesítési jelentés kötelezése (augusztus 1. és július 31. közötti értékesítés) uniós jogszabályi lehetőség. Mind a két jelentés kiemelten fontos az ágazat irányítás szempontjából. Az értékesítési jelentés egyben a jövedéki adóról szóló törvény 136 § (2) és a 137. § (3) bekezdésében meghatározott elszámolást is kiváltja.

8.3 Eljárási szabályok

A készletjelentés a borászati üzemben, az adott év július 31-én tárolt borászati termékeket sorolja fel. Az értékesítési jelentés az adott borpiaci évben (az adott évet megelőző augusztus 1-től az adott év július 31-ig) értékesített és vásárolt borászati termékeket sorolja fel.

A készlet és értékesítési jelentést automatikusan előtölti az elektronikus rendszer amennyiben a termelő szakmai-jövedéki nyilvántartását az EPK-ban, online bortermelői regiszterben vezeti. A jelentéseket a meghatározott határidőig (szeptember 10-ig) lehetőség van módosítani. A határidő lejártakor a jelentések automatikusan benyújtásra kerülnek az illetékes hegybíró részére.

9. ELLENŐRZÉS ÉS JOGKÖVETKEZMÉNYEK

8.1 A bortermelési tevékenység hatósági ellenőrzése

A borászati tevékenység hatósági ellenőrzése során a borágazati szabályozás által meghatározott feladat- és hatáskörében eljár:

- a NÉBIH és a kormányhivatal,
- a hegybíró (a HNT főtitkára által kijelölt, valamint a földterület fekvése szerint illetékes hegybíró), továbbá a
- a növénytermesztési hatóság.

A NÉBIH és a kormányhivatal hatósági ellenőrzési eljárás keretében ellenőrzi a jogszabályokban foglalt valamennyi előírás betartását és a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését az alábbi hatáskörébe utalt területeken, így

- a származási bizonyítványok valóságtartalmát,
- a szakmai-jövedéki nyilvántartást, a tényleges és a nyilvántartott készletek mennyiségi és minőségi azonosságát,
- a borászati eljárások szabályszerű végrehajtását,
- a bejelentésköteles borászati eljárásokat,
- a borászati üzem tárolótartály-nyilvántartását,
- az adatszolgáltatásra vonatkozó előírások és a bejelentési kötelezettség betartását,
- a borászati termékek származását, eredetét, minőségét,
- a borászati üzem működésének jogszerűségét, a borászati termékek tárolásának körülményeit, valamint a borászati üzem higiéniai követelményeknek történő megfelelését,
- a borászati terméket szállító jármű rakományát,
- a segéd- és adalékanyagok eredetét és minőségét,
- a borászati termékek kísérőokmányait, továbbá
- a szőlőfeldolgozás és a borkészítés során keletkező melléktermékek kivonására vonatkozó rendelkezések betartását, valamint a lepárlásra átadott borászati melléktermékek minőségét.

Általános szabály, hogy a borászati hatóság helyszíni ellenőre, valamint jelenlétében a hegybíró a hatósági ellenőrzés során jogosult:

- az ellenőrzés tárgyát képező vagy azzal kapcsolatos iratokról, dokumentációról, adathordozókról - az adatvédelemre, valamint a titoktartásra vonatkozó jogszabályok figyelembevételével - másolatot, illetve kivonatot készíteni,
- hatósági mintavétel esetén az ügyfél kérésére - az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktaiban meghatározott kivételek figyelembevételével - ellenmintát venni;
- élelmiszerlánc-esemény alapos gyanúja esetén, továbbá élelmiszerlánc-esemény elhárítása, illetve a felügyeleti díj bevallási és fizetési kötelezettség ellenőrzése érdekében a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére, illetve a jogosult távollétében is a lezárt ingatlanok területére, üzlethelyiségbe, üzemi helyiségbe belépni és ott az ellenőrzést lefolytatni akkor is, ha azok egyidejűleg lakás céljára szolgálnak, továbbá szállítóeszközöket, dokumentációt, számviteli bizonylatokat ellenőrizni.

A borászati hatóság próbavásárlást végezhet.

A gazdasági aktát vezető hegybíró a gazdasági aktában nyilvántartott adatok valóságát a szőlőültetvény vagy a borászati üzem helye szerint illetékes hegybíró, a borászati üzemre vonatkozó adatok esetében a NÉBIH vagy a kormányhivatal bevonásával, legalább 5 évente ellenőrzi.

Ha az ellenőrzés eredménye alapján a hegybíró megállapítja, hogy a gazdasági aktában szereplő adatok nem felelnek meg a valóságnak, a nyilvántartást az ellenőrzésről készített jegyzőkönyv alapján módosítja. A nyilvántartás módosításáról a hegybíró értesíti az adatszolgáltatót.

Ha a NÉBIH vagy a kormányhivatal ellenőrzése során megállapítja, hogy a borászati üzemre vonatkozó adatok nem egyeznek meg a gazdasági aktában nyilvántartott adatokkal, a borászati üzemet határidő megjelölésével felszólítja a hegybíró részére történő adatszolgáltatásra. Az adatszolgáltatásra felszólító határozatot a NÉBIH vagy a kormányhivatal megküldi a hegybíróknak.

Amennyiben a hegybíró a bejelentés ellenőrzése során megállapítja, hogy a bejelentés hiányos, a bejelentéstől számított 8 napon belül tájékoztatja a bejelentőt

- a) a bejelentés vagy melléklete hiányáról,
- b) arról, hogy a hiányos bejelentés nem jogszabályszerű,
- c) a hiánytalan bejelentés megtételének elmulasztása esetén megállapítható jogkövetkezményekről.

Ha a telepítés támogatás felhasználásával történik, a támogatás igénybevételével kapcsolatban eljáró hatóság az általa végzett helyszíni ellenőrzések telepítésre vonatkozó adatait tartalmazó összesített kimutatást megküldi a hegybíró részére. A hegybíróknak a helyszíni szemlét nem szükséges lefolytatni, ha a helyszíni ellenőrzésre vonatkozó adatszolgáltatás alapján a tényállás tisztázásához szükséges minden adat rendelkezésre áll.

A szüretelt szőlő mennyiségének és cukortartalmának ellenőrzésére a HNT főtitkára éves tervet készít, amelyet minden borpiaci év március 1. napjáig megküld a miniszter részére.

8.2 A bortermeléshez kapcsolódó szabályok megsértése esetén alkalmazandó jogkövetkezmények

A NÉBIH vagy a kormányhivatal a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvényben meghatározott szankciókon kívül

- a) a borászati üzemengedélyt legfeljebb 30 napra **felfüggesztheti**,
 - borászati termék hamisítása, illetve az így előállított termék borászati üzemben való tárolása,
 - az adminisztrációs kötelezettségek nagyfokú megsértése,
 - a szakmai-jövedéki nyilvántartásban nyilvántartott és a tényleges készletek közötti nagyfokú eltérés,
 - a melléktermék kivonására vonatkozó előírások megsértése,
 - nem nyomon követhető tételek birtokban tartása,
 - nagyfokú étel-miszer-higiéniai hiányosságok,
 - hatósággal együtt nem működő, hatóság munkáját akadályozó, a hatóság üzembe történő bejutását akadályozó tevékenység végzése

esetén;

- b) a borászati üzemengedélyt **visszavonhatja**,

c) gép, felszerelés, berendezés működését, csomagolóanyag felhasználását, tárolóhely vagy szállítóeszköz használatát, újbóli működését, használatbavételét, **használatban tartását feltételhez kötheti vagy megtilthatja,**

- nagyfokú élelmiszer-higiéniai hiányosságok,
- emberi életet, egészséget közvetlenül veszélyeztető műszaki állapot, körülmény fennállása

esetekben;

d) borászati termék előállításához szükséges alapanyag, kiegészítő anyag, segédanyag, adalékanyag **felhasználását, forgalmazását korlátozhatja, feltételhez kötheti, megtilthatja, zárlatát elrendelheti**

- borászati termék előállításához szükséges alapanyag nem megfelelő körülmények között történő tárolása,
- lejárt minőségmegőrzési idejű alapanyag, kiegészítő anyag, segédanyag, adalékanyag tárolása,
- borászati termék előállításához meg nem engedett anyag tárolása,
- nem nyomon követhető alapanyag, kiegészítő anyag, segédanyag, adalékanyag felhasználása és tárolása,
- szennyeződés jelenléte, élelmiszer-biztonsági kockázatot jelentő higiéniai hiányosság megállapítása

esetén.

Az adminisztrációs kötelezettségek megsértése nagyfokú, ha az ellenőrzött borászati terméktétel

- nem rendelkezik származási bizonyítvánnyal, vagy
- eredete vagy előállításának lépései nem nyomon követhetőek a szakmai-jövedéki nyilvántartásban szereplő bejegyzésekből.

A szakmai-jövedéki nyilvántartásban nyilvántartott és a tényleges készletek között az eltérés nagyfokú, ha a borászati üzemben tárolt bortételek ellenőrzés során megállapított összesített mennyisége legalább

- 100 hektoliterrel vagy
- a megállapított mennyiség 10%-ával

meghaladja a szakmai-jövedéki nyilvántartásba bejegyzett mennyiséget.

Az élelmiszer-higiéniai hiányosságok fennállása akkor nagyfokú, ha az élelmiszer-higiéniai hiányosságok veszélyeztethetik a borászati terméktételek közfogyasztásra bocsátásának alkalmasságát, vagy további feldolgozásra esetén a további feldolgozásra való alkalmasságát.

A NÉBIH vagy a kormányhivatal a jogkövetkezményeket a szabályszegés súlyával arányosan választja meg, és a jogszerű állapot helyreállításának kikényszerítésére legalkalmasabb jogkövetkezményt alkalmazza.

Valamely jogkövetkezmény alapjául szolgáló jogsértés három éven belül történő ismételt megvalósítása a borászati üzemengedély visszavonását vonja maga után.

Amennyiben bírság kiszabásának van helye, azt az eljáró hatóság az egyéb jogkövetkezmény alkalmazásával egyidejűleg szabja ki.

A borászati hatóság vagy a hegybíró **mulasztási bírságot** szab ki

- a bejelentési vagy adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,

- a bejelentésköteles tevékenység bejelentés nélkül végzése, vagy
- az adatszolgáltatás, a nyilvántartási kötelezettség hiányos vagy valótlan adattartalommal való teljesítése

esetén.

A borászati hatóság vagy az állami adó- és vámhatóság is kiszabhat **mulasztási bírságot** a borászati termék kísérőokmány nélküli vagy nem megfelelő adattartalmú kísérőokmánnyal való szállítása esetén.

A **mulasztási bírság összege** 50 000 forinttól 500 000 forintig terjed

- a gazdasági aktára vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,
- az adatszolgáltatás, a nyilvántartási kötelezettség hiányos vagy valótlan adattartalommal való teljesítése,
- a bejelentési vagy adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,
- a bejelentésköteles tevékenység bejelentés nélkül történő végzése vagy
- kísérőokmány nélküli vagy nem megfelelő adattartalmú kísérőokmánnyal való szállítása esetén.

A mulasztási bírságot a mulasztási bírság kiszabásának alapjául szolgáló adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett borászati terméktétel mennyisége, a mulasztás időtartama és a megelőző 5 borpiaci évben kiszabott mulasztási bírságok számának figyelembevételével kell kiszabni.

10. JOGI NYILATKOZAT

Jelen útmutató nem helyettesíti, hanem pusztán magyarázza és összefoglalja az érintett jogszabályok rendelkezéseit. Bármilyen eltérés vagy jogvita esetén az idézett jogszabály szövege tekintendő irányadónak.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény, valamint a 60/1992. (XI. 17.) AB határozat alapján a minisztérium állásfoglalás kibocsátására nem jogosult, ezért a tájékoztatásban foglaltakra a természetes és a jogi személyek jogvitájukban nem hivatkozhatnak, és az abban foglaltak nem használhatóak fel peres vagy közigazgatási eljárás során sem állásfoglalásként, sem jogértelmezésként, sem pedig szakvéleményként.